

De suikerbiet en haar teelttechniek

PVBC - PROGRAMMA VOORLICHTING BIET CICHOREI, IN HET KADER VAN DE PRAKTIJKCENTRA

Rubriek opgesteld en medegedeeld onder de verantwoordelijkheid van het KBIVB, met de financiële steun van de Vlaamse overheid.

Aandachtspunten tijdens de rooi en de levering van bieten

Gauthier Courtoy (KBIVB vzw -IRBAB asbl)

Het seizoen 2021 is vrij uitzonderlijk en wordt gekenmerkt door een zeer natte zomer met in totaal meer dan 400 mm neerslag (normaal: 234 mm), en met betrekkelijk weinig zonneschijn. De rooiomstandigheden zullen vrij verschillend zijn van die in de twee vorige seizoenen die werden gekenmerkt door droge omstandigheden bij het begin van de oogst. Hier volgt een korte samenvatting van de aanbevelingen voor de rooi vóór het begin van het seizoen.

Het meest gunstige moment kiezen

Alles hangt af van wanneer de bieten geleverd moeten worden. Afhankelijk van de leveringsplanning van uw percelen, moet u nadenken over uw rooistrategie. Bij een levering aan het begin van het seizoen zijn de rooiomstandigheden vaak gunstiger. Daarom kan er zo dicht mogelijk bij de leveringsdatum worden gerooid om de opbrengst te maximaliseren.

Let vooral op de weersvoorspellingen en de toestand van het perceel, want als er in slechte omstandigheden wordt gerooid, neemt het tarragewicht toe en bestaat het risico op diepe bodemverdichting. Gezien het afgelopen jaar 2021 is er weinig hoop op een rooi onder droge omstandigheden.

Het is interessant een inzicht te hebben over de sanitaire toestand van de bieten op de verschillende percelen. Bepaal de volgorde waarin u uw percelen wilt rooien op basis van verschillende parameters zoals : de aanwezigheid van wortelziekten (rhizoctonia, gebreksziekten ...), de aanwezigheid van virale vergeling, het ras, ... maar ook de topografie van het perceel, de toegankelijkheid van het veld. Bieten met wortelziekten zijn minder lang houdbaar in de hoop, dus het is raadzaam ze te rooien en direct te laden. Een veld met een groot aantal planten met virale vergeling moet vroeg worden gerooid, omdat bij bieten met virale vergeling een lagere opbrengstverhoging wordt verwacht dan gezonde bieten. Proeven moeten nog aantonen welke de bewaringscapaciteit is van bieten met vergelingsziekte.

Als er geen "probleem" wordt waargenomen en de keuze van het perceel mogelijk is, zal de voorkeur worden gegeven aan het rooien van rassen met de beste tolerantie tegen bladziekten aan het einde van het seizoen.

Voor late leveringen kan het beste een kwaliteitsrooi worden uitgevoerd voor een goede opslag in de hoop. De laatste kilo's suiker die aan het einde van het seizoen worden gewonnen, kunnen bij een rooi in slechte omstandigheden snel verloren gaan. Als er agresiëf moet worden gereinigd om de grondtarra te verwijderen, is het risico op wortelschade zeer groot. Deze schade verhoogt de suikerverliezen tijdens de bewaring als gevolg van de ontwikkeling van ziekten. Daarom verdient het de voorkeur bij goede weersomstandigheden te rooien om bewaringsproblemen te voorkomen. Vermijd de aanwezigheid van een groot aantal bladeren en aarde in de hoop, want dit beperkt de luchtcirculatie in de hoop. Een hoop bedekt met een Toptex-zeil met goede luchtcirculatie laat de aarde op de bieten opdrogen en vermindert zo de grondtarra.

Foto 1 : Zeer belangrijk voor een goede bewaring: een goede ventilatie in de hoop. Op die manier stijgt de temperatuur niet en droogt de hoop. Veel bladresten of grondtarra beperken een goede luchtcirculatie.

Controle van het rooi materiaal

Voer vóór aanvang van het rooiseizoen zowel een volledige controle van het rooi materiaal uit alsook een eerste afstelling. Om het seizoen zo goed mogelijk te beginnen, is het belangrijk de verschillende slijtageonderdelen te controleren om de betrouwbaarheid van de uitrusting te garanderen. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de klepels

van de ontbladeraars, messen, de schijven, slof en rooischaren, spijlen van de turbines, de roosters en de walsen.

De rooiomstandigheden aan het begin van de campagne zijn niet vergelijkbaar met die aan het eind van de campagne van het voorgaande jaar, dus voordat met het eerste bietenperceel wordt gestart, kunnen in het atelier diverse aanpassingen worden verricht.

- Controle van de bandenspanning. Een verkeerde bandenspanning kan leiden tot een onevenwicht van de onderdelen van de ontbladeraar en de rooi machine ten opzichte van het bodemoppervlak.
- Controle en afstelling van de ontbladeraar. Om dit te doen, plaatst de machine op een vlakke ondergrond. Het is van essentieel belang dat de grond en de ontbladeraar parallel lopen: in de richting van de breedte, om op elke rij op dezelfde hoogte te werken. In de richting van de diepte, om de messen optimaal te laten werken.
- Controle en afstelling van het rooi frame. Vermijd het werken met versleten scharen, de onderlinge afstand moet worden gecontroleerd. Bij machines met schijven moeten deze de bodem raken, evenals het uiteinde van de achterste slof.

Afstellingen aanpassen aan het perceel

Voor elk perceel is het belangrijk de instellingen zo goed mogelijk aan te passen. De hoogte van de ontbladeraarrotor moet worden afgestemd op het niveau van de meest opgekomen bieten. De opkomst van de bieten varieert naargelang van het ras, de voorbereiding van de bodem en de teeltomstandigheden. Om de ontkopping zichtbaar te maken, loopt u een paar meter het veld in en rij dan achteruit om de kwaliteit van de ontbladering te observeren. Het is belangrijk dat minder dan 20% van de bieten bladstengels heeft en minder dan 10% van de bieten te sterk is ont-

Foto 2 : Zelfs bij de meest moderne machines is een goede afstelling van het grootste belang. Een micro-ontkopper of reinigungsas die slecht is afgesteld, geeft een slechter resultaat dan een ontkop-pingssysteem van de vorige generatie! De boodschap is: controle! Tijdens het rooien, stop en ga terug om te zien hoe hoog u aan het ontkopen bent.

Foto 3 : Ontbladeraar met dubbele rotor. De stalen klepels verwijderen het grootste deel van de bladeren, terwijl de rubberen klepels de restanten verwijderen.

kopt. Het doel is een snijvlak te hebben die ongeveer zo groot is als een muntstuk van 2 euro. Om kwaliteitswerk te leveren, moeten de kopmessen tijdens de campagne verschillende malen worden bijgeslepen. De voorwaartse snelheid moet zoveel mogelijk worden aangepast om een correcte ontkoppeling te bekomen.

Beter afstellen in functie van de omstandigheden van uw perceel

• Droge omstandigheden:

Het is belangrijk om verliezen als gevolg van een breuk aan de penwortel in droge omstandigheden te beperken. Vergroot daarom de rooidiepte van 6 tot 8 cm. Door de snelheid van de zeefraders te verlagen, wordt de kans op een breuk kleiner. Het aanbrengen van platen vóór de geleidingsrekken of varkensstaarten, of rubberen uiteinden aan het einde van het reinigingscircuit, voorkomt overmatige breuken. De snelheid van de turbine en de hoogte van de roosters kunnen ook worden verlaagd om de schade te beperken.

• Moeilijke omstandigheden:

Wanneer de omstandigheden nat zijn, is het noodzakelijk de grondtarra te beperken. Het verminderen van de rooidiepte (3 tot 4 cm diep) kan de grondtarra beperken, maar het is belangrijk te voorkomen dat de penwortels systematisch breken. De reinigingszonnen moeten vlak boven de grond worden geplaatst. Wat het reinigingssysteem betreft, wordt de voorkeur gegeven aan de installatie van varkensstaarten om een maximum aan grond bij de wortels te verwijderen. De afstand tussen de roosters kan worden vergroot,

maar controleer het verlies van hele bieten. Door de snelheid van de turbines te verhogen, kan beter worden gereinigd. De efficiëntie van de schrapers, reinigingsmolentjes en –wielen moet worden gecontroleerd voor een optimale werking.

Foto 4: Rooi in goede omstandigheden en voorzie een realistisch rooischema voor de machine. Geef de voorkeur aan goede rooiomstandigheden boven de laatste groeidagen!

Ligging van de bietenhoop en beheren van de reinigingsgrond

Er wordt aanbevolen de bietenhoop op een vlakke, harde ondergrond te plaatsen en een graszone aan te leggen om het laden te vergemakkelijken.

Het is belangrijk om spoorvorming op de plaats van de hoop te vermijden. Daarom geniet

Foto 5: Vermijd spoorvorming op de plaats van de hoop om een toename van grondtarra en verliezen te voorkomen. 1 m³ spoorvorming = 600 kg bieten!

het de voorkeur de wendakkers breed genoeg te maken om keermanoeuvres aan de hoop te vermijden. De aanwezigheid van spoorvorming of ophoping van grond verhoogt de grondtarra en het verlies aan bieten. Een spoorvorming van 1 m³ veroorzaakt een verlies van ongeveer 600kg bieten.

Het beheer van de hoopligging is soms moeilijk. Er moet worden vermeden om teveel gewasresten aan het oppervlak te laten liggen, want dat zijn reservoirs voor bladziekten en vergelingsziekte. Bij laden in natte omstandigheden is groundbewerking na het passeren van de siloreinigers moeilijk. Wacht tot de bodem is opgedroogd of tot er een vorstperiode is geweest voor een werktuigdoorgang om de grond te bewerken. Er kan ook een zwad met de gereinigde grond worden verzameld en vervolgens over het gerooide perceel worden verspreid als de omstandigheden dat toelaten. Om de resthoeveelheid te beperken, is het van belang een kwaliteitsvolle rooi uit te voeren.

Aandachtspunten bij de rooi

- Identificeer velden met wortelziekten of andere gebreken en rooi indien mogelijk eerste deze velden.
- Tracht als landbouwer aanwezig te zijn bij de rooi. Met twee zie je altijd meer dan alleen.
- Vanaf november wordt de mogelijke opbrengsttoename steeds kleiner. De aandacht mag stilaan verschuiven naar kwalitatieve rooi in goede omstandigheden voor een goede bewaring.
- Stel de rooiachine af in functie van de omstandigheden.
- Controleer de ontkoppeling door de machine te stoppen, op te heffen en achteruit te rijden. Ga dan kijken naar het kopwerk op die bieten die nog in de grond zitten. Zo zie je het resultaat op hoog en laag staande bieten.

Ter herinnering NNI

Wees voorzichtig bij het kiezen van groenbemesters in een rotatie waar suikerbieten met neonicotinoiden behandeld zaad zijn gezaaid. Het is belangrijk dat het gewas niet bloeit; als de gekozen soort het bloeistadium bereikt, zal een mechanische doorgang nodig zijn om de bloeiende stengel te vernietigen.

Hier volgt een korte herinnering van de geldende beperkingen:

- In de twee jaar na het jaar waarin de suikerbieten zijn gezaaid, mogen geen voor bijen aantrekkelijke gewassen worden ingezaaid of geteeld. Bloeiende groenbemesters mogen worden ingezaaid op voorwaarde dat de bloei wordt voorkomen door mechanische behandeling. Als de groenbemester deel uitmaakt van het vergroeningsproces, gelieve dan de geldende voorschriften betreffende de datum van totale vernietiging van de groenbemester in acht te nemen.

- In het derde tot het vijfde jaar na de zaai van suikerbieten kunnen gewassen worden gezaaid of geteeld die minder aantrekkelijk zijn voor bijen.

Op *Fytoweb* kan men de lijsten raadplegen van de verschillende gewassen die mogen worden gezaaid binnen de vijf jaar na de suikerbietenteelt gezaaid met zaad dat met neonicotinoiden is behandeld.

Foto 6: Vermijd de bloei van uw groenbemesters die zijn geplant in een rotatie waarin bieten met met neonicotinoiden behandeld zaad zijn gezaaid